

**“БАТЛАН ХАМГААЛАХЫН ТЕХНИК, ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ БОЛОН ТЕХНОЛОГИ
ШИЛЖҮҮЛЭХ ТУХАЙ МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР, ЯПОН УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР”-ИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА**

Монгол, Япон хоёр улсын батлан хамгаалах салбарын харилцаа, хамтын ажиллагаа нь айлчлал солилцоо, цэргийн мэргэжилтэн бэлтгэх, Хуурай зам, Агаарын цэрэг хоорондын хамтын ажиллагаа, Инженерийн цэрэг болон цэргийн эмнэлгийн чадавхыг бэхжүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, хамтарсан сургалт, дадлагад оролцох зэрэг өргөн хүрээтэй хөгжикж ирсэн.

Өнөөгийн байдлаар батлан хамгаалах салбарын хэмжээнд хоёр улсын Засгийн газар хооронд 2015 онд “Хүмүүнлэгийн тусламж үзүүлэх, гамшгийн үр дагаварыг арилгах болон НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагааны чиглэлээр сургалт хэрэгжүүлэхэд хамтран ажиллах тухай хэлэлцээр”, Батлан хамгаалах яамд хооронд 2012 онд “Батлан хамгаалах салбарт хамтран ажиллах санамж бичиг” (2024 оны 02 дугаар сард шинэчилсэн), 2022 онд “Монгол Улсын Зэвсэгт хүчин Агаарын цэргийн командлал, Япон Улсын Агаарын Өөрийгөө хамгаалах хүчин хоорондын Агаарын цэргийн салбар дахь хамтын ажиллагаа болон солилцооны санамж бичиг”-ийг тус тус байгуулсан.

Харилцааны хүрээ тэлэхийн хирээр хамтын ажиллагааны эрх зүйн баримт бичгүүдэд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинэчлэх, шинээр байгуулах хэрэгцээ шаардлага үүсэж байна.

Нэг. Хэлэлцээрийн төслийн боловсруулалт, баталгаажуулалтын тухай

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч У.Хүрэлсүхийн 2022 онд Япон Улсад хийсэн төрийн айлчлалын үеэр хоёр орны харилцааг “Монгол Улс, Япон Улсын энх тайван, хөгжил цэцэглэлтийн төлөх Тусгай стратегийн түншлэл”-д хүргэж, түвшингээ ахиулсан. Энэхүү тусгай стратегийн түншлэлийн хүрээнд “Батлан хамгаалахын техник, тоног төхөөрөмж болон технологи шилжүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Япон Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр” байгуулах асуудлыг хоёр талаас харилцан тохиролцсон.

Хэлэлцээрийн төслийн хэлэлцүүлгийг хоёр талд байгуулагдсан ажлын хэсгүүдийн хамтарсан уулзалтуудаар хийж, хэлэлцээрийн төслийн агуулгыг эцэслэн тохиролцсон бөгөөд “Батлан хамгаалахын техник, тоног төхөөрөмж болон технологи шилжүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Япон Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр” байгуулах асуудлыг Засгийн газрын 2024 оны 09 дүгээр сарын 18-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжсэн.

Энэхүү хэлэлцээр нь Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 8.1.6-д заасан “батлан хамгаалах салбарын хамтын ажиллагааны олон улсын гэрээ” бөгөөд заавал соёрхон батлах олон улсын гэрээ тул мөн хуулийн 11.1-д заасны дагуу хэлэлцээрийн төслийг Улсын Их Хурлын Аюулгүй байдал, гадаад бодлогын байнгын хорооны 2024 оны 12 дугаар сарын 03-ны өдрийн хуралдаанаар зөвшилцсөний үндсэн дээр Монгол Улсын Ерөнхий сайдын “Гарын үсэг зурах эрх олгох тухай” 2024 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн 138 тоот захирамж гарч, 2024 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдөр хэлэлцээрт гарын үсэг зураад байна.

Иймд дээрх хэлэлцээрийг Монгол Улсын Их Хурлаар соёрхон батлуулах төслийг боловсруулнаа

Хоёр. Хэлэлцээрийн тухай

Хэлэлцээр нь долоон зүйлтэй, батлан хамгаалахын техник, тоног төхөөрөмж, технологи шилжүүлэх харилцааг зохицуулах хоёр талын цэрэг-техникийн хамтын ажиллагааны ерөнхий гэрээ болно. Хэлэлцээрийг Монголын талаас хэрэгжүүлэгчээр Монгол Улсын Батлан хамгаалах яам, Японы талаас Япон Улсын Батлан хамгаалах яам, Гадаад харилцааны яам, Эдийн засаг, худалдаа, аж үйлдвэрийн яам байна.

Хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэгч талуудын зөвшилцлөөр шилжүүлэх техник, тоног төхөөрөмж, технологийг тодорхойлж, тухай бүр бэлтгэн нийлүүлэх нөхцөл, журмыг тогтсон дэлгэрэнгүй тохиролцоог байгуулна.

Ийнхүү зөвшилцөн, шилжүүлж авсан техник, тоног төхөөрөмжийг НҮБ-ын дүрэм, олон улсын гэрээний дагуу зөвхөн зориулалтын дагуу ашиглах, нууцлалыг хамгаалах, бусдад шилжүүлэхгүй байх үүргийг хүлээн авагч тал хүлээнэ.

Энэхүү хэлэлцээрийн хүрээнд шилжүүлэх техник, тоног төхөөрөмж, технологид татвар оногдуулахгүй.

Хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх үед гарч болзошгүй маргааныг талуудын зөвшилцлөөр олон улсын гэрээний дагуу шийдвэрлэнэ.

Хэлэлцээрийг хүчин төгөлдөр болсныг илтгэсэн дипломат ноот бичиг харилцан солилцсоны дараа албан ёсоор хэрэгжүүлж эхэлнэ.

Хэлэлцээрийг таван жилийн хугацаатай байгуулах бөгөөд үүнээс хойш аль нэг талаас бичгээр энэхүү хэлэлцээрээс гарах тухай илэрхийлээгүй бол нэг, нэг жилээр сунгагдана.

Гурав. Хуулийн төслийн боловсруулалтын талаар

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын дагуу "Батлан хамгаалахын техник, тоног төхөөрөмж болон технологи шилжүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Япон Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-ийг соёрхон батлах тухай хуулийн төслийн хэрэгцээ, шаардлагын тандан судалгаа, хэлэлцээр соёрхон батлах тухай хуулийн төсөлд хийсэн зардлын тооцооны тайлан болон хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх судалгааны тайланг боловсрууллаа. Дээрх судалгааны үр дунд үндэслэн хуулийн төслийг боловсруулж, хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг Гадаад харилцааны сайд болон Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд нартай хамтран батлаад байна.

Хуулийн төсөл нь 1 зүйлтэй байх бөгөөд "Батлан хамгаалахын техник, тоног төхөөрөмж болон технологи шилжүүлэх тухай Монгол Улсын Засгийн газар, Япон Улсын Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр"-ийг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон батлахаар тусгана.

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээнүүд болон бусад хууль тогтоомжтой нийцэх бөгөөд хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлэх, батлагдсантай холбогдуулан шинээр боловсруулах болон нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хууль тогтоомж байхгүй болно.

Хуулийн төсөл батлагдсанаар манай улсын нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд аливаа сөрөг үр дагавар үзүүлэхгүй, улсын төсвөөс нэмэлт зардал шаардагдахгүй.

Дөрөв. Хэлэлцээрийг байгуулснаар хүрэх үр дүн

Засгийн газар хоорондын тус хэлэлцээрийг соёрхон баталснаар хоёр улсын Энх тайван, хөгжил цэцэглэлтийн төлөөх Тусгай стратегийн түншлэлийн үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт хангагдана.

Мөн Япон улстай хөгжүүлж буй батлан хамгаалах салбарын харилцаа, хамтын ажиллагаа өргөжих, бүс нутагт цэргийн итгэлцлийг бэхжүүлэх, цэрэг-техникийн хамтын ажиллагаатай орны тоо нэмэгдэх, Япон Улсаас орчин үеийн батлан хамгаалахын техник, тоног төхөөрөмж болон технологи шилжүүлэн авах, Монгол Улсын Зэвсэгт хүчний үүрэг гүйцэтгэх чадавхыг нэмэгдүүлэх боломж бүрдэх ач холбогдолтой юм.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР